

4. Саюн О.В. Основи менеджменту: навчальний посібник. Черкаси, 2014. 216 с.

УДК 005.31:333.7+336.2

Бойцов Олександр

аспірант кафедри менеджменту
Міжнародного гуманітарного
університету

Рассадникова Світлана

к.е.н., доцент,
Міжнародний гуманітарний університет

ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ КОШТІВ НАСЕЛЕННЯ У ВІЙСЬКОВІ ОБЛІГАЦІЇ

В умовах збройної агресії росії в Україні надзвичайно важливим є оперативне залучення коштів від населення для фінансування потреб оборони та безпеки. Сучасні цифрові технології дозволяють ефективно вирішувати це завдання. Мобільні додатки банків та онлайн-брокерів стали важливим інструментом для залучення коштів населення у державні військові облигації.

Військові облигації - це інвестиційний інструмент підтримки державного бюджету. Кошти від облигацій використовуються на безперерйне забезпечення фінансових потреб держави в умовах воєнного стану - соціальні та оборонні [1]. Вони мають визначений строк дії, після завершення якого особі повертається сума вкладу разом із відсотками [2].

Через місяць після початку повномасштабного вторгнення Національний банк України (НБУ) для покупців облигацій внутрішньої державної позики (ОВДП) "Військові облигації" запровадив спрощений механізм дистанційної

ідентифікації та верифікації. Основні гравці ринку капіталу встановили мінімальний або нульовий рівень комісій за операціями з військовими ОВДП, що стало можливим завдяки скасуванню на час дії в Україні військового стану комісій саме для військових облігацій депозитарієм НБУ.

Успішність продажу державних облігацій серед населення значною мірою залежала від зручності їх придбання та наявної інформації про умови і гарантії інвестування. На сьогодні смартфони стали невід'ємною частиною повсякденного життя людини. Згідно аналітики "Media Landscapes" [3], кількість користувачів мобільних пристроїв в Україні майже зрівнялася з кількістю глядачів телебачення. В таких умовах найбільш раціональним засобом досягнення цільової аудиторії стає цифровізація фінансових інструментів, що дозволило суттєво наростити обсяги їх реалізації та залучити до фінансування оборони країни нові верстви населення.

У березні 2022 року Міністерство фінансів розпочало аукціони з продажу військових облігацій. За його даними з початку повномасштабного вторгнення росії в Україну фізичні особи збільшили обсяг куплених ОВДП на 22,2 млрд грн – до 47,7 млрд грн. [4]:

- Станом на 16 березня клієнти "ПриватБанку" інвестували у військові ОВДП більше 300 млн грн. Кількість укладених угод з інвестицій у військові цінні папери перевищила 500 [4].

- За перші два тижні березня клієнти групи "ICU" придбали через онлайн-платформу "ICU Trade" військові ОВДП на суму понад 100 млн грн. [6];

- За травень майже 50 тис. клієнтів "monobank" придбали військові ОВДП на суму 1 млрд грн [7].

Також стрімко зросла кількість інвесторів - у 2022 році кількість інвесторів збільшилася з 22,79 тис. до 126,79 тис. Як зазначає Розрахунковий центр з обслуговування договорів на

фінансових ринках, який виконує функції центрального контрагента, основне зростання числа інвесторів відбулося у травні — з 32,69 тис. до 93,69 тис і, ймовірно, було пов'язане з реалізацією в додатку "monobank" простої процедури купівлі ОВДП [8].

Подальше спрощення процедури реєстрації показало гарний результат - у застосунку "Дія" за 6 місяців українці придбали понад 700 тисяч військових облігацій на суму 700 млн гривень [9]. Застосунок допомагає придбати облігації в одного із партнерів – банків та ліцензованих брокерів, а послуга реалізована Міністерством цифрової трансформації України, що допомогло компенсувати рівень недовіри населення до фінансових установ.

Спірним управлінським рішенням вважаємо введення прихованих комісій у "monobank" – різниця, на яку знижується відсоток доходності на облігацію, встановлений Міністерством Фінансів України і стає доходом посередника. Тактичне зростання доходів від цих операцій призводить до розчарування споживачів та довгострокової втрати репутації як клієнтоорієнтованого і прозорого фінансового продукту.

Отже, мобільні застосунки дозволили значно прискорити та полегшити для населення процедуру придбання облігацій, здійснюючи це за декілька кліків з будь-якої точки планети. Проте залишаються певні обмеження, пов'язані з регуляторними вимогами до ідентифікації клієнтів та обмеженнями щодо мінімальних сум покупок - номінальна ціна однієї облігації становить близько 900 грн що все ще не може скласти конкуренцію банківським депозитам.

Подальший розвиток фінансових технологій дозволить активізувати участь індивідуальних інвесторів у фінансуванні економіки в цілому, що сприятиме формуванню інвестиційної культури у значної категорії населення а також підвищенню фінансової інклюзії.

Список використаних джерел

1. Військові облигації: умови та порядок придбання. Довідково-інформаційна платформа правових консультацій «WikiLegalAid». URL: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Військові_облігації:_умови_та_порядок_придбання (Дата звернення: 10.11.2023)
2. Mobile ownership. Media Landscapes. European Journalism Centre. URL: <https://medialandscapes.org/country/ukraine/telecommunications/mobile-ownership> (Дата звернення: 10.11.2023)
3. Мінфін: з 24 лютого 2022 року громадяни та бізнес збільшили купівлю військових облигацій на 62,1 млрд грн, територіальні громади – на 2,2 млрд грн. Міністерство Фінансів України. 20.09.2023. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/minfin_z_24_liutogo_2022_roku_u_gromadiani_ta_biznes_zbilshili_kupivliu_viiskovikh_obligatsii_na_621_mlrld_grn_teritorialni_gromadi_na_22_mlrld_grn-4198 (Дата звернення: 10.11.2023)
4. Українці інвестували більше 300 млн грн у військові ОВДП через ПриватБанк. АТ КБ «ПРИВАТБАНК». 16.03.2022. URL: <https://privatbank.ua/news/2022/3/16/1579> (Дата звернення: 10.11.2023)
5. Через ICU TRADE українці інвестували понад 100 млн грн у військові облигації. Фінансова група ICU. 15.03.2022. URL: <https://icu.ua/uk/about-icu/news/cherez-icu-trade-ukraincy-investirovali-bolee-100-mln-grn-v-voennye-obligacii> (Дата звернення: 10.11.2023)
6. Гороховський О. За місяць клієнти Монобанку купили військових облигацій на 1 мільярд гривень! 31.05.2022. URL: <https://t.me/OGGoMono/891> (Дата звернення: 10.11.2023)
7. В Україні в 5,5 разів зросла кількість зареєстрованих інвесторів. КЗ “Дніпропетровське регіональне інвестиційне агентство” (DIA). 16.01.2023. URL: <https://dia.dp.gov.ua/v->

ukra%D1%97ni-v-55-raziv-zroslo-kilkist-zareyestrovanih-investoriv/ (Дата звернення: 10.11.2023)

8. Федоров М.. У Дії придбали вже понад 700 тисяч військових облігацій. 17.04.2023 року. URL: <https://t.me/zedigital/3049> (Дата звернення: 10.11.2023)

УДК 330.34

Волик Сергій

к.н. з держ. упр., ст. викл. кафедри менеджменту і
публічного адміністрування
Харківський національний університет міського
господарства імені О.М. Бекетова

Гречка Дмитро

магістр кафедри менеджменту і публічного
адміністрування
Харківський національний університет міського
господарства імені О.М. Бекетова

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Кожне підприємство є складною соціально-економічною системою, яка поєднує у виробничому процесі різноманітні матеріальні елементи, людські ресурси та інформаційні зв'язки. Всі підприємства мають деякі спільні характеристики, до яких в першу чергу відносяться функцію управління.

Управління на підприємствах здійснюється у двох сферах: виробничо-технічній, коли виконуються роботи з організації, координації та регулювання виробничого процесу